

Mødet den 23. April 1914.

Fraværende: Marthin Hansen, Harald Jensen og Vetli.

1. (J. Nr. 64—1914). Skrivelse af 21. April 1914 fra Justitsministeriet om **Statsanerkendelse af et paatænkt Tuberkulosehospital** i Aarhus.

Til Efterretning.

2. (J. Nr. 61—1914). Meddelelse fra **Sct. Josephs Hospital** om, at Dr. Otto Lassen er ansat som Overlæge ved Hospitalets medicinske Afdeling.

Til Efterretning.

3. (J. Nr. 59—1914). »**Aarhus elektriske Sporvej's Regnskab** for 1913.

Møller vidste vel, at det var Coutume at godkende den Slags Regnskaber, men vilde dog henstille, at man denne Gang afveg fra Regelen og ikke godkendte Regnskabet, idet han havde en Følelse af, at der med lidt god Villie nok kunde være blevet nogle Penge til Kommunen. Der var tillagt Reservefonden Renter. Hvis Reservefonden ikke havde naaet den Højde, den skulde, $12\frac{1}{2}$ %, var der intet at sige dertil, men ellers vilde det være meget urigtigt. I Aaret 1909, da Selskabets Overskud havde været 60000 Kr., havde Kommunen faaet 2500 Kr., men i Aar

intet, uagtet Overskudet var 80000 Kr. Antagelig havde Byraadets Repræsentanter i Selskabets Bestyrelse ikke bemærket disse Forhold. I det hele og store var Sporvejen saa fin en Forretning, at den nok kunde have afset 5000 Kr. til Kommunen uden at gaa sig selv for nær. Endelig fremgik det af Regnskabet, at der havde fundet store Afskrivninger Sted. Taleren vilde da henstille, at man ikke godkendte Regnskabet, men oversendte det til Kommunens kritiske Revisorer.

Formanden skulde indrømme, at det var tvivlsomt, hvorvidt Renterne af Reservefonden burde tilskrives denne, og han skulde ikke afgøre, hvorledes Kommunen i det hele taget var stillet overfor Selskabets Regnskabsaflæggelse, men han indsaa ikke, hvilket Magtmiddel den havde overfor Selskabet, naar dettes Generalforsamling havde godkendt Regnskabet, hvis Sagen overhovedet skulde stilles paa Spidsen. Dette kunde Tiden maaske vise. Men i hvert Fald kunde man næppe trænge saa dybt ind i Selskabets Administration, at man kunde bestemme, hvorledes der skulde administreres, f. Eks. om der skulde anskaffes nyt Materiel eller købes Grunde.

Møller kunde ikke tro andet, end at Byraadet i Henhold til Koncessionen havde nogen Ret til at blande sig i de af Formanden eksempelvis nævnte Forhold, for hvis Selskabet kunde købe saa meget Materiel, at der slet intet Udbytte blev, havde Koncessionen jo slet ingen Betydning. Noget kunde Byraadet sikkert gøre, og i hvert Fald kunde man foreløbig undersøge, hvorledes det forholdt sig med Tilskrivningen af Renter til Reservefonden.

Formanden indsaa ikke, hvilken Ret Kommunen i Henhold til Koncessionen havde til

at blande sig i Selskabets Administration. Den eneste Bestemmelse i Koncessionen angaaende Kommunens Udbytte var den, der udtalte, at naar Aktionærerne havde faaet 6 %, skulde Restudbyttet deles mellem Kommunen og Selskabet. Selve Udbyttet kunde daarligt beregnes af andre end Selskabets Bestyrelse eventuelt dets Generalforsamling, saa Taleren kunde ikke indse, hvorledes man kunde komme nærmere ind paa dette Spørgsmaal uden ved en Retssag.

N. J o h. L a u r s e n mente, at naar Sporvejen efter 40 Aars Forløb skulde tilfalde Kommunen, maatte Selskabet have Ret til at oplægge saa stor en Kapital, at det kunde indløse Aktiekapitalen. Dette Punkt maatte tages med i Betragtning ved Undersøgelsen af Kommunens Ret.

J a k o b J e n s e n skulde gerne indrømme Rigtigheden af Hr. Joh. Laursens Udtalelse, men troede dog ikke, at Selskabet handlede rigtigt ved at henlægge saa meget, at det allerede efter 20 Aars Forløb kunde indløse Aktiekapitalen. Selskabet maatte i det hele taget administrere saaledes, at Kommunen ogsaa fik noget Udbytte. Der var intet at sige til, at der blev tillagt Reservefonden Renter, men Beløbet maatte naturligvis saa ogsaa føres til Indtægt, saaledes at Kommunen fik Udbytte deraf. Taleren henstillede til Byraadets Repræsentanter at protestere mod den anvendte Fremgangsmaade, og han sluttede sig til Hr. Møllers Mening om, at Selskabet ikke saadan uden videre kunde købe Grunde og forøge sine Aktiver paa Bekostning af Kommunens Udbytte. Hvis Byraadets Repræsentanter gik med til det, havde de en forkert Opfattelse af deres Opgave. Paa den anden Side havde Taleren intet imod Selskabets Maade at tage Tingene paa,

fordi den var en udmærket Agitation for, at Kommunen snarest muligt overtog det hele. Jo kraftigere Selskabet arbejdede efter den paabegyndte Maade, jo lettere vilde det være at overtage Sporvejen, naar de 20 Aar var gaaet.

M i k a e l J o h a n s e n vilde gerne være med til at nægte at godkende det foreliggende Regnskab, og han vilde gerne spørge Formanden, om Byraadets Repræsentanter var gaaet med til de store Henlæggelser, eller om de havde protesteret der imod. En af Grundene til, at Byraadet havde Repræsentanter i Selskabets Bestyrelse, maatte formodentlig være, at Kommunen kunde faa saa stort Udbytte som muligt. Det var alt for store Afskrivninger, der var foretaget, men de store Afskrivninger var vel sket for at hindre, at Kommunen fik noget Udbytte.

F o r m a n d e n vilde gerne vide, hvilke store Henlæggelser der var foretaget. Det eneste muligvis ekstraordinære var Tilskrivningen af de godt 600 Kr. i Renter til Reservefonden, altsaa om denne ejede sine egne Renter. Med Hensyn til Selskabets Frihed til at købe Materiel og Grunde maatte det erindres, at Selskabet for nogen Tid siden havde bygget en stor Administrationsbygning. Det var tvivlsomt, om dette Skridt havde været fuldt økonomisk, men der havde dog ikke været Tale om, at Byraadet skulde kunde gribe ind. Ved andre lignende Lejligheder havde der heller ikke været Tale om nogen Indskriden fra Byraadets Side.

M i k a e l J o h a n s e n kunde ganske tiltræde Forslaget om at sende Regnskabet til Kommunens kritiske Revisorer.

J a k o b J e n s e n antog, at Formanden maatte have glemt de Forhandlinger, der var blevet ført

mellem Byraadet og Selskabets Bestyrelse, før Administrationsbygningen var blevet bygget.

Formanden havde ikke glemt disse Forhandlinger, men disse var ført om den Plads, Byraadet skulde afgive til Bygningen og ikke om nogen Begrænsning af Selskabets Handlefrihed.

Jakob Jensen hævdede, at Forhandlingerne var blevet ført paa en saadan Maade, at man var indforstaaet med, at Byraadet billigede Planen.

N. Joh. Laursen tænkte, at Byraadet var enigt i, at Selskabet helst skulde kunne klare sig ordentligt, men han var ganske enig i, at der burde ses efter, om Henlæggelserne stod i passende Forhold til det Maal, der skulde opnaas.

Det vedtoges at anmode de kritiske Revisorer om at underkaste Regnskabet Behandling og Undersøgelse.

4. (J. Nr. 29—1914). **Arbejdernes Byggeforenings Regnskab** og Beretning for 1913.

Til Efterretning.

5. (J. Nr. 53—1914). **Sessionsplakat** for Sessionen for 1915.

Valget af Medlemmer til Sessionen udsattes.

6. (J. Nr. 10—1914). Til Medlem af **Repræsentant-skabet for Aarhus-Randers elektriske Jernbane** valgtes J. C. Petersen i Stedet for Bagermester P. Jensen, og til Suppleant for Magnus Nielsen valgtes Landinspektør Sørensen.

7. (J. Nr. 44—1914). Indstilling fra Skoleudvalget om **Oprettelse af en kommunal Skoletandklinik.**

N. Joh. Laursen udtalte, at Sagen var fremkommet derved, at han havde lagt Mærke til, at der var blevet dannet en almindelig Tandlægeforening for hele Landet i den Hensigt at hjælpe til, at Børns Tandpleje blev noget bedre, fordi det havde vist sig, at mangfoldige Børn forlod

Skolen med ødelagte Tænder. Denne Forening havde søgt Statens Støtte for at kunne bistaa Kommunerne saaledes at der kunde komme Vækst i Sagen. Taleren havde da rejst Sagen i Skoleudvalget, ligesom ogsaa Hr. Moustén havde fremdraget den ved Budgetbehandlingen. Desuden var der fra Tandlæge Baltzer Andersen i Forstaaelse med den nævnte Tandlægeforening fremkommet Henstilling om Oprettelse af en Tandklinik for Skolebørn med Foreningens Tilsagn om at yde 750 Kr. til Etableringen. Resultatet af alt dette var blevet det nuforeliggende Forslag om at oprette en kommunal Skoletandklinik. Udvalget troede, at Udgiften vilde komme ind igen med Rente om ikke for Kommunen saa dog for dens Borgere. Hvad Befolkningen angik, skulde der først og fremmest stilles et Lokale til Raadighed, men Udgiften herved vilde næppe blive stor, da Udvalget kunde tænke sig Lokalet indrettet i den gamle Skole paa Vestergade. Endvidere vilde der til selve Etableringen medgaa 3000 Kr., hvorefter dog Tandlægeforeningen ifølge Baltzer Andersens Skrivelse vilde yde de 750 Kr., saaledes at Udgiften engang for alle kun blev 2250 Kr. Det mest betydende var den aarlige Udgift, for hvis Sagen i det hele taget skulde blive til det, der tilsigtedes maatte en Mand ofre en Del af sin Tid derpaa. Vel kunde vedkommende nok have nogen privat Praksis ved Siden af, men Skoletandklinikken vilde dog lægge Beslag paa en betydelig Del af hans Arbejde. Lønnen til denne Mand var foreløbig sat til 2000 Kr. Desuden skulde der ansættes en Dame til Assistance, ligesom der vilde medgaa et Beløb til Driften, og den aarlige Udgift vilde da efter Udvalgets Mening blive ca. 4000 Kr. Det var ikke Hensigten at begynde med alle Skole-

børnene, men kun med dem der blev indskrevet i 1. Klasse. Det sagdes nemlig af de sagkyndige, at det var af overordentlig Betydning, at der blev begyndt, naar Børnene var 6—7 Aar gamle, altsaa ved Tandskiftet. Sagen var prøvet paa Frederiksberg, og Udvalget mente det rigtigt ogsaa at prøve det her i Aarhus, men ikke saaledes at Kommunen alene afholdt hele Udgiften. Man skulde gerne have Forældre interesserede i Sagen, og det skulde derfor betones, at Tandbehandlingen ikke blev ydet gratis eller blev paatvunget Børnene. Man havde i det Øjemed tænkt sig at sende Skemaer til Forældrene med Oplysning om, at det var et Tilbud, Byen gav dem, for at deres Børn kunde faa Tænderne undersøgt og behandlede for 1 Kr. pr. Barn om Aaret. Denne Pris var vel meget lille, men den vilde dog sikkert bidrage til at Forældrene vil blive interessere i, at Børnene kom til Tandlægen. Da 1 Kr. pr. Barn aarlig naturligvis ikke kunde dække Udgiften, idet det højeste Antal Børn man forventede var ca. 1000, maatte der altsaa et Tilskud til fra Kommunen. Tandpleje og et godt Tandsæt var af stor Betydning for Børnene, idet det var heldigt for deres Sundhedstilstand i det hele taget. Naar Udvalget nu ønskede Bevillingen, var det, fordi det vilde prøve, om Forældrene vilde tage imod det anbefalede Tilbud eller stille sig vrangvilligt til Sagen. Skulde der være Forældre, for hvem 1 Kr. aarlig spillede en Rolle, vilde de kunde bede sig fri for at betale, men der vilde dog næppe være ret mange, for hvem en Udgift paa 1 Kr. aarlig kunde være generende. Fra et Byraadsmedlem udenfor Skoleudvalget var den Tanke kommet frem at udstrække Tilbudet til Børnene i andre Skoler end Kommunens egne. Udvalget havde ikke drøftet

denne Tanke, men havde sikkert intet imod at tiltræde den. Hvorvidt hele Sagen vilde lykkes afhang i høj Grad af, om man fik den rette Mand til Arbejdet. Udvalget vilde gerne have det ordnet saaledes, at Tandbehandlingen fandt Sted udenfor Skoletiden, og det havde tænkt sig at udstrække sig til Børnene af 2. Aargang, hvis der skulde blive for faa af 1. Aargang. Udvalget indstillede da, at det fik den tidligere omtalte Bevilling til Oprettelse og Drift af en Skoletandklinik samt Tilladelse til at udsende Skemaer til Forældrene, for at man kunde skønne over, hvorledes disse stillede sig til Sagen. Skulde der være en udbredt Uvilje mod den, vilde der selvfølgelig intet blive foretaget. Paa Frederiksberg havde man gjort den Iagttagelse, at de 70 % af Børnene blev ved, naar der blev begyndt med 1. Aargang.

Formanden spurgte, om Foranstaltningen skulde træde i Kraft i indeværende Finansaar.

N. J o h. L a u r s e n oplyste, at Tandlægeforeningens Tilskud var betinget af, at Kliniken blev oprettet inden 1. April men antagelig vilde der næppe blive gjort Vanskeligheder, hvis den først kom i Gang til Nytaar, hvilken Tid Udvalget havde tænkt at begynde. Det var altsaa kun Bevillingen engang for alle og en Del af den aarlige Bevilling, det nu drejede sig om.

C a r l L a u r s e n vilde bede om, at man ikke i altfor høj Grad lagde Beslag paa den gamle Skole i Vestergade, da der var Mulighed for, at Fattigvæsenet var nødt til at anmode om Lokaler der til et Optagelseshjem.

N. J o h. L a u r s e n erindrede om, at den gamle Skole nu sorterede under Udvalget for Bygninger og Inventar. Dette Udvalg tilkom det der-

for at overveje, om Skoletandklinikken kunde faa Lokale i den gamle Skole.

Formanden saa intet til Hinder for at vedtage Indstillingen, naar det kun var en Forudsætning, at der kom nærmere Redegørelse fra Skoleudvalget om Udgiften for indeværende Aar.

Indstillingen vedtoges, idet der forudsættes, at der sker nærmere Indstilling med Hensyn til Udgiften til indeværende Regnskabsaar.

8. (J. Nr. 48—1914). Andragende fra Aarhus Kirkefond om at **Christianskirken fritages for Huskat** m. m.

Bevilgedes.

9. (J. Nr. 2¹¹—1914). Andragende om **Dispensation fra Bygningslovens § 21 og Bygningsvedtægtens §§ 11 og 19** for Ejendommen Aagade Nr. 7, og Clemensstræde Nr. 8.

Anbefaledes.

10. (J. Nr. 2¹³—1914). Andragende om **Dispensation fra Bygningslovens §§ 6 og 21 og Bygningsvedtægtens § 19** for Ejendommen Bruunsgade Nr. 40.

Anbefaledes.

11. (J. Nr. 2¹⁵—1914). Andragende om **Dispensation fra Bygningslovens § 21** for Ejendommen Nørreallé Nr. 46.

Anbefaledes.

12. (J. Nr. 2¹⁶—1914). Andragende om **Dispensation fra Bygningslovens § 21 og Bygningsvedtægtens § 19** for Ejendommen Søndergade Nr. 19—21.

Anbefaledes.

13. (J. Nr. 2¹⁷—1914). Andragende om **Dispensation fra Bygningslovens § 8 og Bygningsvedtægtens § 21** for Ejendommen Frederiksalldé Nr. 109—111—113.

Anbefaledes.

14. (J. Nr. 1¹—1914). Andragende om Approbation paa **Udstykningsplan** for Matr. Nr. 237, 238 og 350 af Bygrundene fra Marselisborg.
Anbefaledes.

